

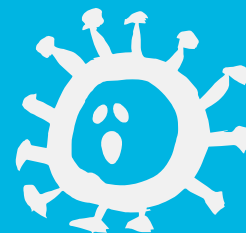
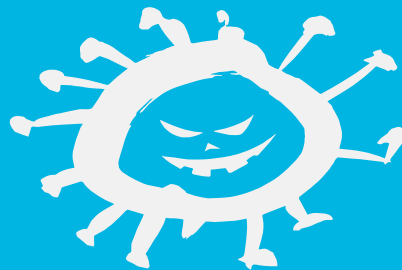
Miten kala-ala koronakeväästä selvisi? Mitä tästä voidaan oppia?

Luonnonvarakeskus

Jari Setälä

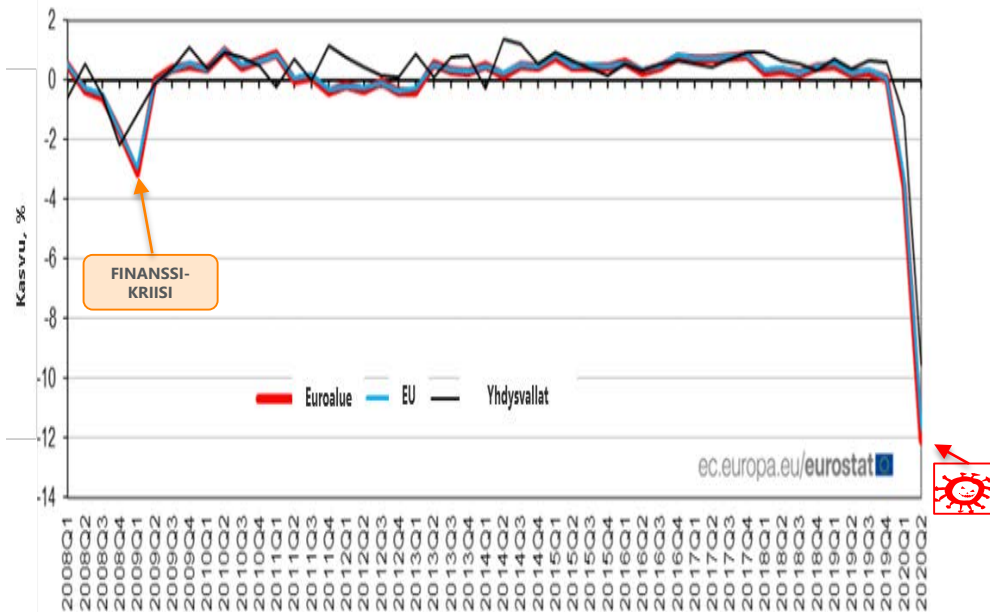
Kalatalouden innovaatiopäivät 2020

5.11.2020

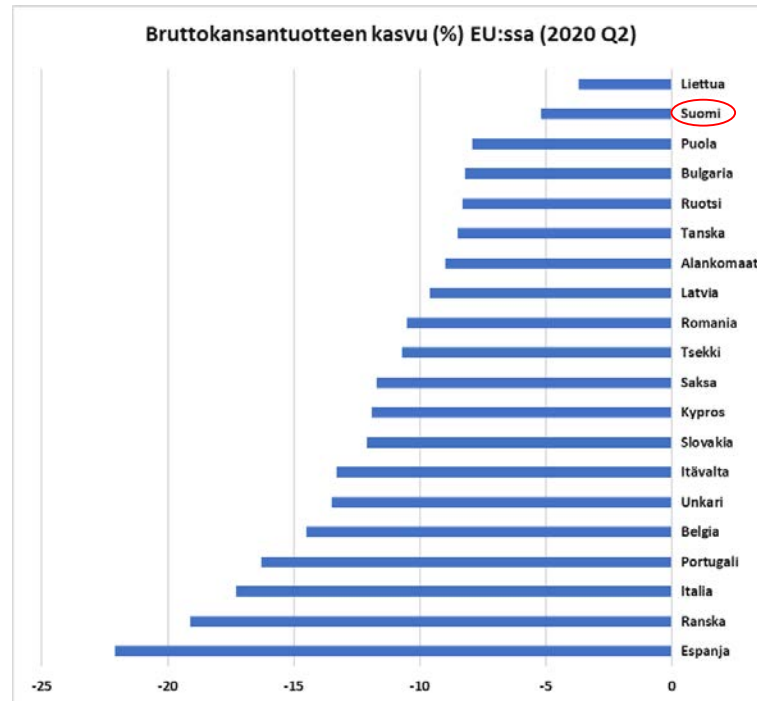

Korona romautti kansantaloudet ympäri maailmaa

Euroopan ja USAn bruttokansantuotteen muutos kvartaalista toiseen 2008-2020

Bruttokansantuotteen kasvu (%) EU:ssa (2020 Q2)

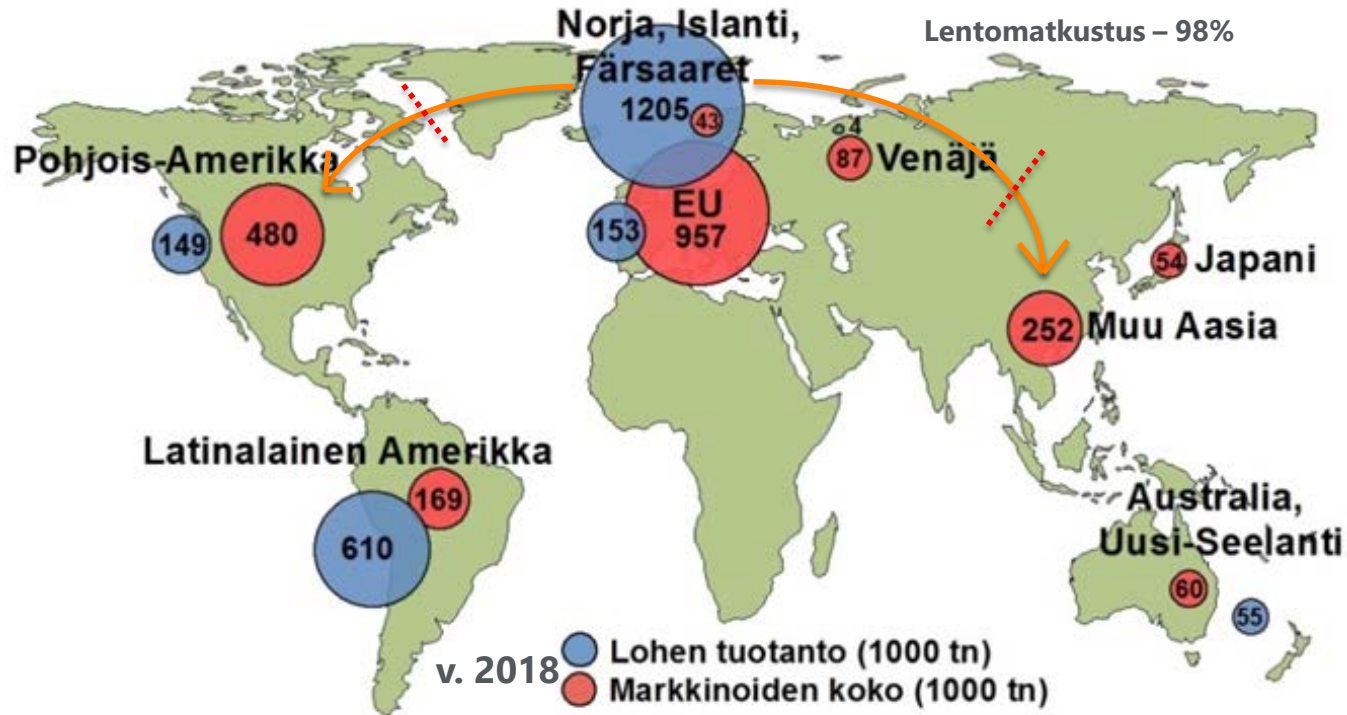
Pandemian suorat vaikutukset kalatalouteen

- COVID-19 –löydöksiä Kiinan tuotoreilta
- Maailmalla kalan tuotanto- ja jalostuslaitoksia on jouduttu sulkemaan tai laittamaan karanteeniin
 - Esimerkiksi Peru, Chile, USA, Espanja, Puola, Viro
- Suomen kalayritykset ottaneet käyttöön erilaisia varautumiskäytäntöjä
- Suomessa ei tiedossa kalatalouden yritysten tuotannon pysähtymistä sairastapauksien vuoksi

Lohikaupassa logistisiakin ongelmia

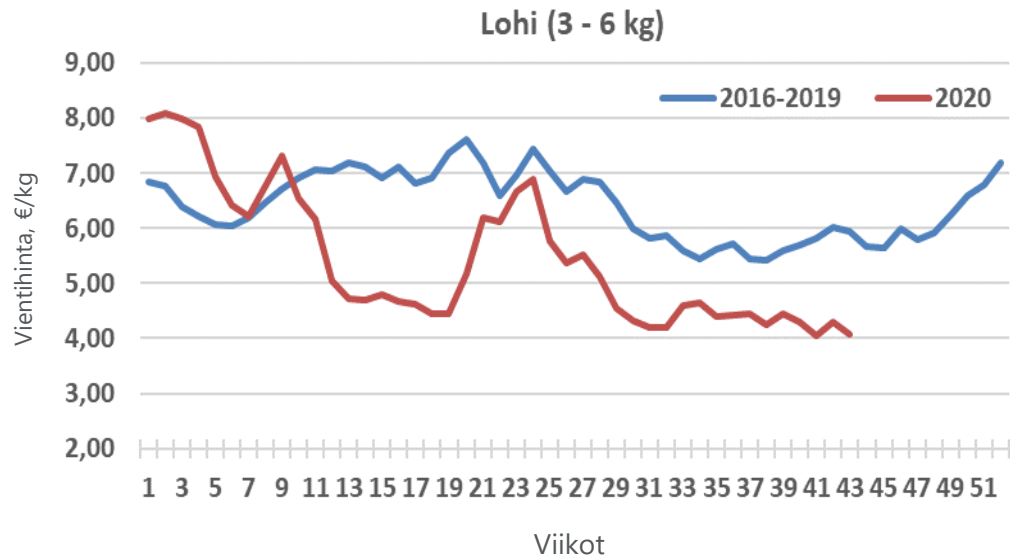

Aasian ja USAn kysynnän väheneminen ja logistiset ongelmat lisäsivät tarjontaa Eurooppaan
Euroopassa vaihtoehtoisia kuljetustapoja käyttöön

Suomen rajaliikenteessä ei isoja ongelmia

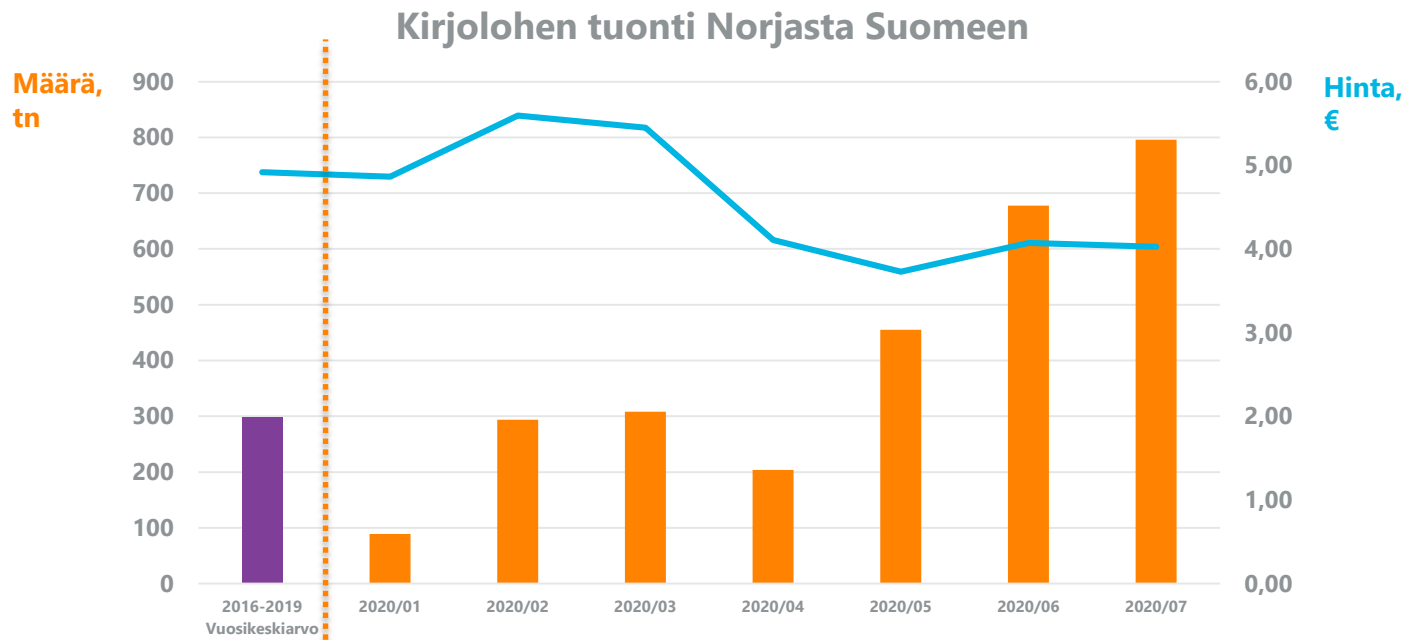
- Kala on liikkunut Suomen rajojen yli lähes tulkoon normaalisti
- Työvoiman saanti kalastukseen, kalanviljelylaitoksille ja kalateollisuuteen on saatu pääosin varmistettua
- Ulkomaisista laitteista, varaosista ja osaamisesta riippuvainen toiminta takellellut

Ravintola- ja palvelusektorin kysynnän väheminen ympäri maailmaa romautti lohikalojen hinnan

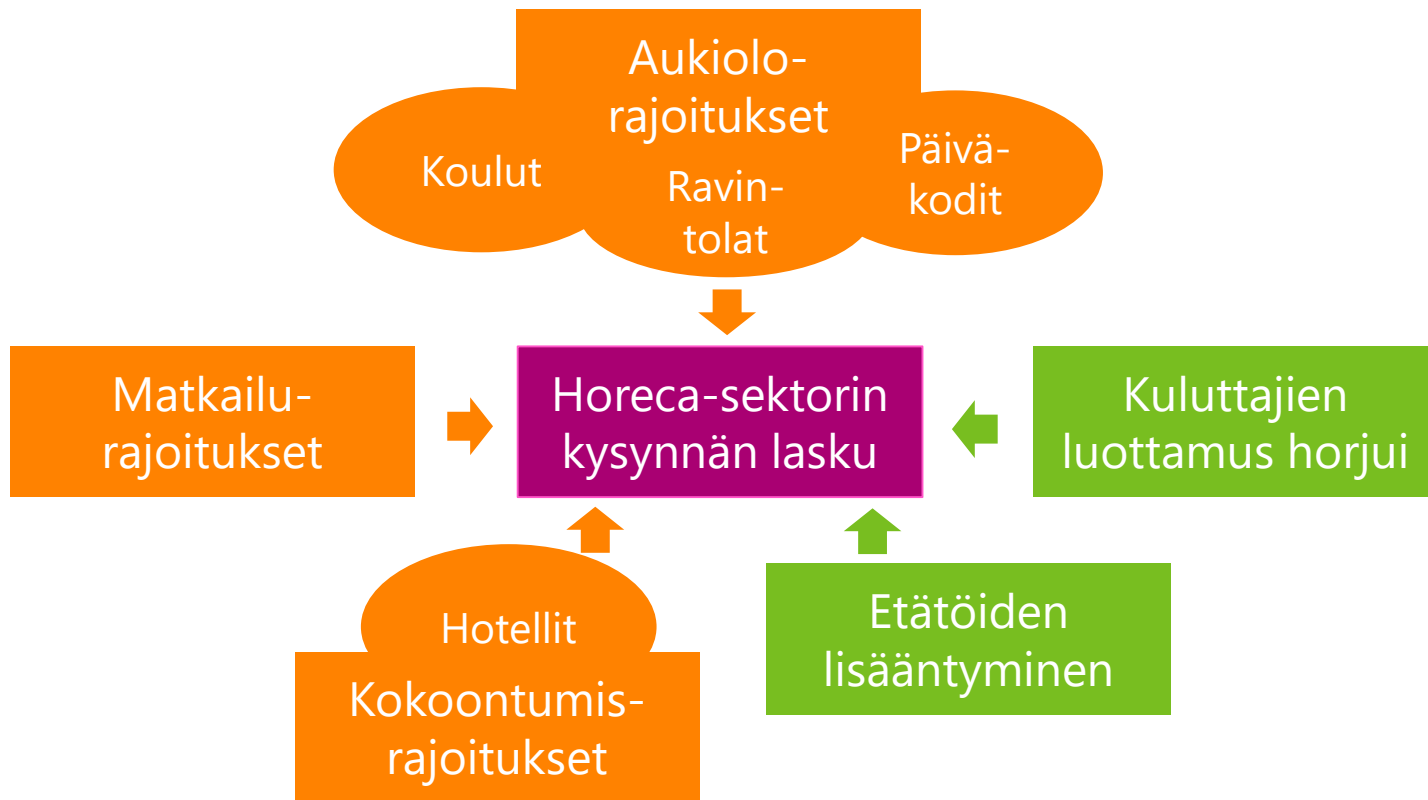
Lohta varastoitiin keväällä kasseihin ja pakkaseen, mikä vaikeuttaa syksyn tilannetta Vähittäiskaupan kysynnän kasvu ei pystynyt täysin kompensoimaan HORECA-sektorin kysynnän vähenemistä

Edullisen kirjolohen tuonti Suomeen kasvoi merkittävästi

Norjan tuotanto edellisiä vuosia suurempi vuonna 2020
Aasiaan tarkoitettu kala myytiin pääosin Eurooppaan

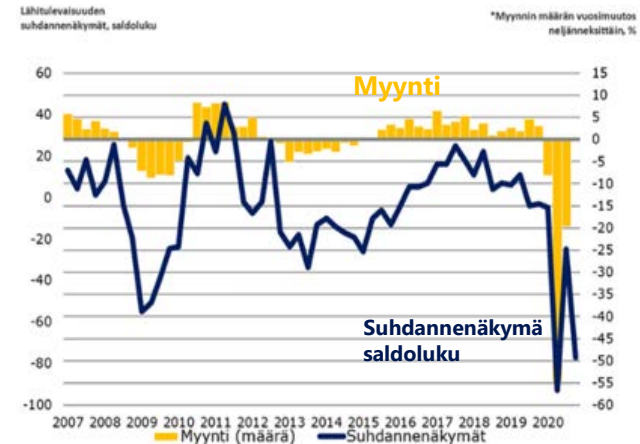
HORECA –sektorin kalan kysyntä romahti

Kysynnän tyrehtymisen vaikutuksia kalatalouteen

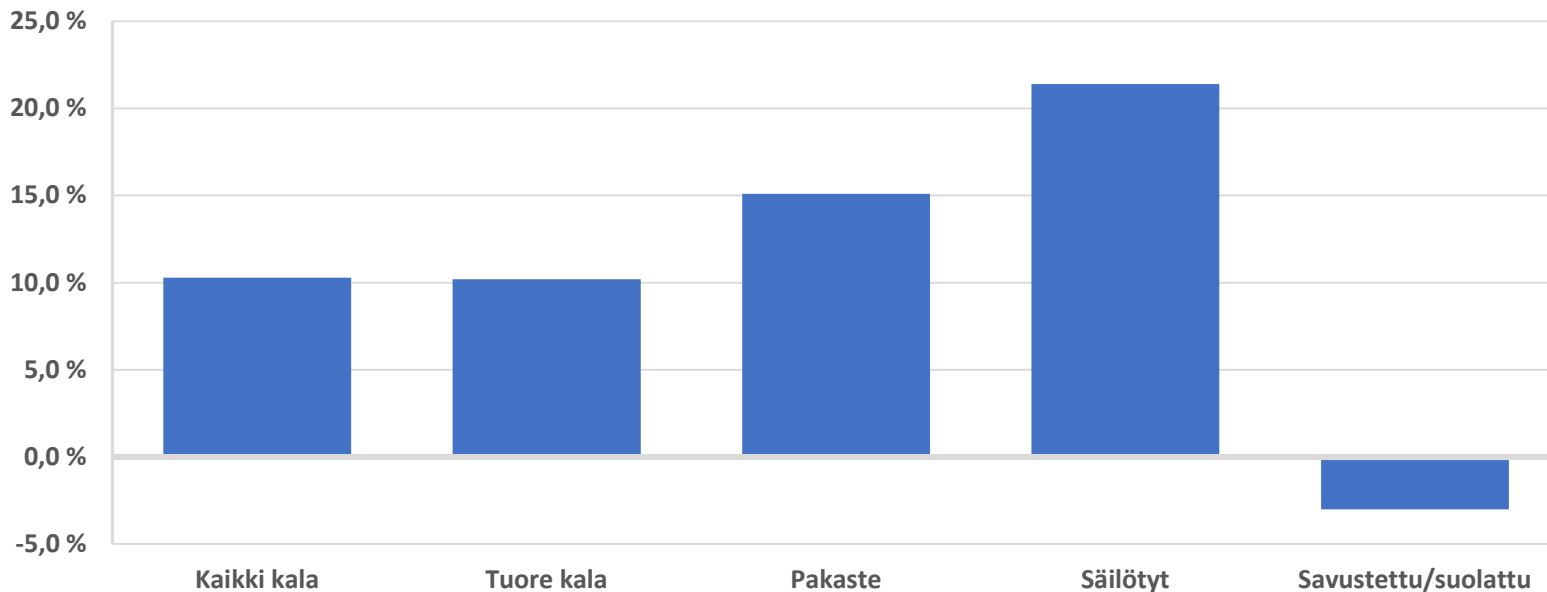
- Horeca-sektoriin erikoistuneet kalatalouden yritykset suurimmissa ongelmissa
 - Korvaavia markkinoita etsittiin vähittäiskaupasta
 - Lyhyitä sulkemisia, lomautuksia, YT-neuvotteluita, yritysjärjestelyitä
- Arvokkaampien kalojen kysyntä väheni
 - Kalastajat panostivat suoramyyntiin ja kuluttajapakkaamiseen
- Tapahtumien vähentyminen
 - Kalamarkkinatapahtumiin panostaneiden pienten jalostajien ja kalastajien markkinat hävisivät keväällä ja vähenivät syksyllä
 - Pienjalostajat myös tärkeä asiakasryhmä monelle kalastajalle ja tukulle

Matkailu- ja ravintola-alan myynti ja suhdannenäkymät 2007-2020

Vähittäiskaupassa kalan myynti kasvoi

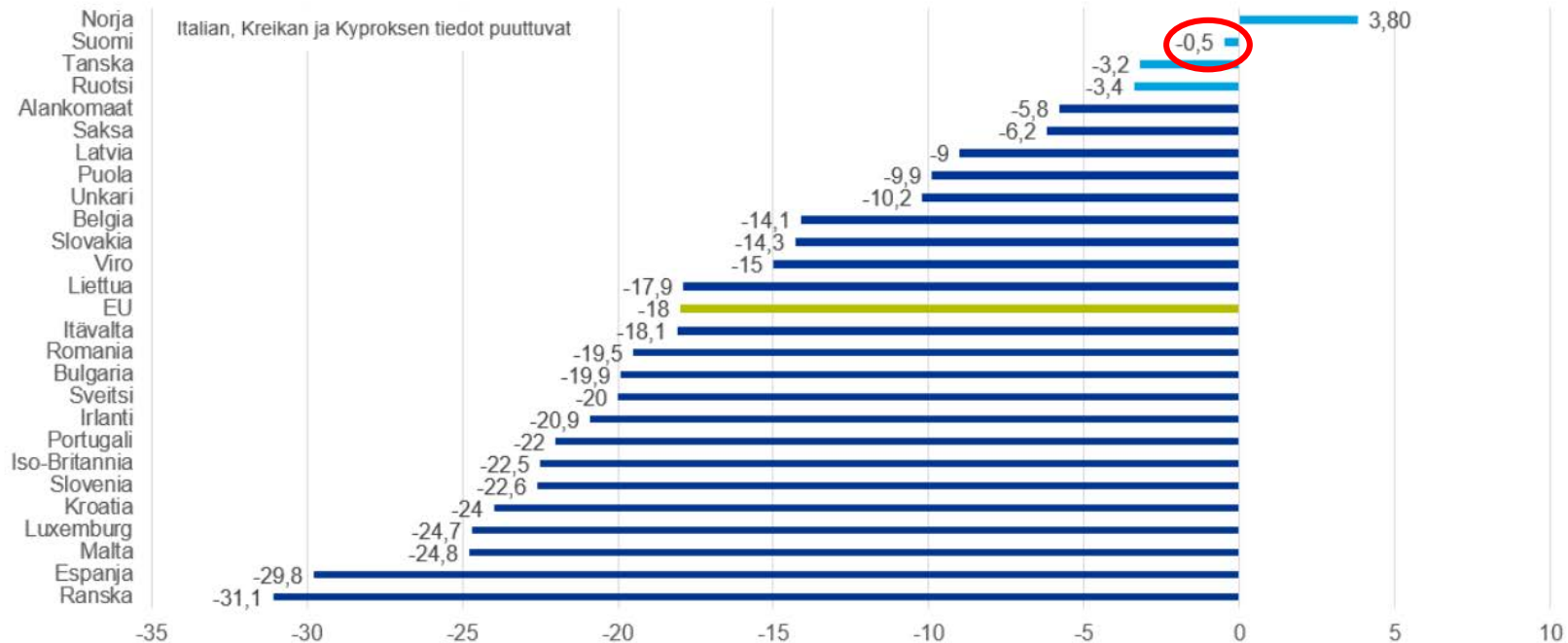
Vähittäiskaupan kalan tammi-kesäkuun myynnin kehitys vuonna 2020
verrattuna vuoden 2019 tammi-kesäkuuhun

Alkukevästä hamstrattiin säilykkeitä ja pakasteita ja kalaa myytiin paljon pakattuna

Suomen vähittäiskauppa selviytyi keväästä hyvin

Vähittäiskaupan volyymin vuosimuutos huhtikuussa 2020, %

Kuluttajien ostovoima supistuu

- Työttömiä työnhakijoita (irtisanotut, lomautetut) huhtikuun lopussa 200 000 enemmän kuin 2019 (TEM)
- Kuluttajan ostovoima supistuessa kysyntä kohdistuu edullisempiin lajeihin

Kotitarve- ja vapaa-ajan kalastus lisääntyi

- Maaliskuun loppupuoliskolla kalastonhoitomaksujen tuotto nousi 60 % edellisvuoden vastaavasta ajasta
- Elokuun loppuun mennessä tuotto on ollut 20 % suurempi kuin vastaavaan aikaan vuonna 2019
- Kasvun syitä:
 - Ihmiset etätöissä mökeillä
 - Uusia harrastajia mökin tai veneen oston tai kotimaan matkailun kautta
 - Sisäliikuntamahdollisuuksien supistuminen
 - Lomautusten ja työttömyyden kasvu

Tukia kalatalouden talousvaikutusten lieventämiseen

Kansalliset koronatuuet (Max. 10 000 €/yritys)

Hakemuksia	137 kpl
Maksupäätöksiä	114 kpl
Anottu	2,8 Milj. €
Myönnetty	0,9 Milj. €

- Lisäksi EMKR:sta investointien ennakkomaksuja ja korotetut tukiprosentteja
- Kelan työmarkkinatuki elinkeinonharjoittajille, joiden toimeentulo romahti

Toinen aalto lyömässä läpi Euroopan

WHO
varoittaa
Eurooppaa
Pandemian
riistäytymisestä

Espanja
häättilassa
Ranska ja
Saksa lähes
suljettu

Puola
100 rekkaa
jonossa jalostus-
laitokseen

Norja
Kasvattajia
varastoimassa
lohta ensi
vuoteen

Chile
lisää pakastus-
kapasiteettia

Mitä tästä opittiin?

- Mustan joutsenen ennustaminen ei onnistu, mutta erilaisiin kriisitilanteisiin voidaan varautua
 - Huoltovarmuussuunnitelmien päivittäminen
 - Omavaraisuuden lisääminen ja säätelyn joustavuuden rakentaminen
- Kokonaisuudessaan ruokajärjestelmä sopeutui yllättävän nopeasti ja vähin vaurioin ennakoimattomaan vakavaan kriisitilanteeseen
- Pandemia ei taltu yhtäkkiä > Aiheuttaa mitä todennäköisimmin pysyviä muutoksia yhteiskuntaan ja rakenteisiin
 - Ruoan tuotanto ja jalostus siirtyy lähemmäksi markkinoita
 - Digitalisaation ja automatisaation hyödyntäminen lisääntyy
 - Palvelusektorin varaan rakentuvat taloudet ovat haavoittuvia

Koronaan liittyviä tulevaisuusarvioita

Luonnonvarakeskus: Kuinka COVID-19-pandemia vaikuttaa luonnonvara-alan elinkeinoihin?

Raportti luettavissa:

<https://www.luke.fi/julkaisut/>

Suora linkki:

<http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-380-072-4>

Kiitos!

